

మహా భారత కథను చదువుతున్న పాఠకులకు నాదొక విన్నపము.

తెలిసో తెలియకో చేసే విన్నపము.

అవధరించండి.

సభాపర్వము లోనే సభ అనే పదం ఉంది. సభ అంటే ఒకటి మయసభ. రెండవది పాండవులు జూదం ఆడటానికి ధృతరాష్ట్రుడు నిర్మింపచేసిన సభ. ఈ రెండింటికి ప్రాధాన్యత ఉంది. ఈ రెండు లేకపోతే మహా భారత కథ ముందుకు నడవదు. ధర్మరాజు నిర్వహించిన రాజసూయంతోనే పరిసమాప్తి అయి ఉండేది.

సుయోధనుడు అందరితో పాటు హస్తినకు పోకుండా మయసభ చూద్దామని ఉండిపోయాడు. అవమానాలపాలయ్యాడు. పైగా రాజసూయంలో ధర్మరాజుకు వచ్చిన కానుకలు చూచి అసూయ చెందాడు. ఆ సంపదనంతా హరించాలని, తనకు అవమానం చేసినందుకు పాండవులకు తగినశాస్తి చెయ్యాలని కోరిక పుట్టింది. అగ్నికి ఆజ్ఞంపోశాడు శకుని. ఫలితంగా జూదం. ద్రౌపదికినిండు సభలో అవమానము. పాండవులకు అరణ్యవాసము.

ఇంక జూదము అది జరిగిన విధము.

ధర్మరాజు జూదానికి ఎందుకు ఒప్పుకున్నాడు..

ప్రథమంగా ధర్మరాజుకు జూదం ఆడటం ఇష్టంలేదు. జూదం క్షత్రియ ధర్మంకాదు. రాజులు జూదం ఆడటం పాపపు పని అని అన్నాడు. అనంతరం, ధర్మంగా ఆడే జూదంలో గెలవడం ధర్మ యుద్ధంలో

జయించడం లాంటిది. అని అసితుడయిన దేవలుడు చెప్పాడు అని కూడా అన్నాడు. జూదాన్ని సమర్థించాడు ధర్మరాజు. జూదమాడ టానికి భయపడితే మానుకో అని శకుని రెచ్చగొట్టాడు. బలవంతంగా ద్యూతానికి పిలిస్తే పెనుకకు తిరిగి వెళ్లడమా కానివ్వండి అని ద్యూతానికి పూనుకున్నాడు.

అంటే ప్రధమంలో జూదం పాపం అన్న ధర్మరాజుడు పంతానికి ఒప్పు కున్నాడా? ఉండొచ్చు!

ఇంక జూదం జరిగిన తీరు.

ఆడేది సుయోధనుడు. కాని అతనికి మారు శకుని పందెం పేసు త్తన్నాడు. అది సరికాదు విషమం అని అనుకుంటూనే ప్రధమ పందెం ఒడ్డాడు. కనీసం అప్పుడయినా ఇది అన్యాయం అని అనలేదు. అంటే ధర్మరాజు వ్యసనానికి లోబడ్డాడా?

ప్రధమ పందెం శకుని జయించాడు.

ధర్మరాజులో పట్టుదల పెరిగింది.

చూడు ఇంక నిన్ను నేను ఓడిస్తాను అని జూదం ఆడాడు ధర్మరాజు.

అంటే మామూలుగా మనం ఒక ఆట ఓడితే చూడు నా తథాఖా రా నీ అంతు చూస్తాను అని అంటాం కదా! ధర్మరాజు కూడా అలాగా అన్నాడా! . మరి ధర్మరాజులోని ధర్మస్వరూపుడు ఏమయ్యాడు?

జూదంలో ధర్మరాజు ఒకటి పోతే ఒకటి ఒడ్డుతూనే ఉన్నాడు.
ఓడుతున్నాడు. కాని ఆట మానలేదు. ఎందుకు?

మామూలు పేకాటలో కూడా, కాస్త చెయ్యి తగ్గుముఖంలో ఉంటే
ఆట మానేస్తారు కదా. అలాగే స్టాక్ మార్కెట్టులో కూడా, ఒక షేరు కొని,
దానికి స్టాప్ లాస్ పెట్టుకొని నష్టాన్ని పరిమితం చేసుకుంటారు కదా!
ఈ పాటి మామూలు పరిజ్ఞానంకూడా ఆనాటి ధర్మరాజుకు లేదా?

దీనిని బట్టి చూస్తే మనకు ఏమి అనిపిస్తుంది. అప్పటికి ధర్మరాజు
అర్థకుడు. ధర్మసూక్ష్మాలు అంతగా తెలియదు. ఒక మామూలు మనిషి.
కాని చుట్టు ఉన్న జనం ధర్మరాజును సాక్షాత్తు ధర్మస్వరూపుడు అనగానే
నిజమనుకున్నాడు. కాని జితేంద్రియత్వము, సుఖదుఃఖాలను సమా
నంగా చూచే సంయమనము ధర్మరాజుకు అలవడలేదు. ఒక పందెం
ఓడగానే మామూలు జూదరిలానే ప్రవర్తించాడు. అందుకే ద్రౌపది
ధర్మరాజును జూదరి (యక్కితవు నడిగి వచ్చి) అని సంబోధించింది.
కితవుడు అంటే జూదరి అని అర్థం.

ఇంక రాజ్యము, సంపదలు. ఈ సంపదలన్ని పొండవులకు
ప్రథమంలో లేవు కదా! రాజసూయంతో వచ్చాయి. జూదంలో
పోయాయి. ఎలా వచ్చాయో అలా పోయాయి. మూన్నాళ్ల ముచ్చట గా
మిగిలిపోయాయి. ఆకస్మికంగా వచ్చిన సంపద అహం కారాన్ని
అభిమానాన్ని కలిగిస్తుంది. నారదుడు వచ్చి పాలకులు అనుసరించ
వలసిన ధర్మాలు బోధించినా, ధర్మరాజుకు జ్ఞానోదయం కలగలేదు.
నారదుడు చెప్పిన మాటలను పెద్దగా పట్టించుకోకుండా, మయ
సభను చూచారా అని మాట మార్చాడు.

జీవితంలో అనుభవాలికి మించిన పాఠం మరొకటి లేదు. అందుకే ధర్మరాజు జూదం ఆడుతూ అన్ని పోగొట్టుకుంటుంటే ఎవ్వరూ ఒక్క మాట కూడా అనలేదు. ధర్మరాజును జూదం మాను అని చెప్పలేదు. ఎందుకని? సమాధానం లేదు. ఎంతసేపటికి విదురుడు ధృతరాష్ట్రునికి, సుయోధనునికి చెప్పాడు కాని ధర్మరాజు వద్దకుపోయి జూదం అధర్మం-- మాను-- అని చెప్పలేదు. ఇంత జరుగుతున్నా భీష్ముడు నోరు విప్పలేదు. అంతా అయిన తదుపరి ఒక్క మాట అన్నాడు.

-----నీ ప్రశ్నంబునకు నుత్తరంబ యుభిష్టిరుండు సెప్పవలయు గాని నాడు ధర్మ సూక్ష్మత యెవ్వరికి నెఱుంగ గహనంబు. దీని ఫలంబు యిక్కులపాంశను లనుభవింతురు-----

ఇవి భీష్ముడు అన్నమాటలు. అంటే చేజేతులా జూదం ఆడి పోగొట్టుకుంటే మనం ఏం చేస్తాము అనా. లేక ఒక పక్క జూదం ఆడి పెళ్లాంతో సహా అందరిని పోగొట్టుకొని ఉంటే ఇంకా ధర్మసూక్ష్మము అతనికే తెలియును అని అవహేళన చెయ్యడమా లేక ఆ పరిస్థితులలోకూడా పొగడ్డమా!

ఇంక శకుని నిర్వహించిన పాత్ర.

శకుని సుయోధనునికి మేనమామ. గాంధారికి సోదరుడు. గాంధార దేశానికి మహారాజు. మహాభారతంలో శకుని పాత్ర ప్రథమంగా ఆది పర్వము, పంచమాశ్వాసము, 12 వ వచనంలో

కనబడుతుంది.

-----నంత నక్కన్యం దోడ్కొని దాని సహోదరుండయిన శకుని మహా విభూతితో హస్తినాపురంబునకు వచ్చిన-----

అంటే తన సోదరి గాంధారిని తీసుకొని శకుని హస్తినకు వచ్చాడు. ధృతరాష్ట్రునితో పెళ్లి జరిపించాడు. తర్వాత చాలా కాలానికి సుయోధనుడు పుట్టాడు.

కాని మనకు శకుని గురించి ఒక కథ ప్రచారంలో ఉంది. శకునిని, అతని సోదరులను, తండ్రిని సుయోధనుడు నేలమాళిగలో బంధించినట్టు, పిడకెడు అన్నం పెట్టినట్టు, అవి శకుని మాత్రం తిని బతికినట్టు, మిగిలిన సోదరులు తండ్రి మృతి చెందినట్టు, అప్పటినుండి శకుని సుయోధనుని మీద పగపట్టినట్టు, తండ్రి ఎముకలతో పాచికలు తయారు చేయించి శకుని మాయా జాదం ఆడినట్టు ఉంది. కాని ఆ కథకు భారతంలో ఏ ఆధారము లేదు. పైన చెప్పినట్టు శకుని హస్తినకు వచ్చిన తర్వాత చాలా కాలానికి సుయోధనుడు పుట్టాడు. సుయోధనుడు పెరిగి పెద్దయి యువరాజు అయి, శకునిని అతని తండ్రిని అలా హింస పెట్టాడుఅంటే నమ్మతగ్గదిగా లేదు. అది కాలానుగుణంగా ఎవరో ఔత్సాహికులు రాసిన ప్రక్షిప్త కథ అని నా అనుమానం.

మరి శకుని తన రాజ్యాన్ని వదిలిపెట్టి హస్తినలో ఉన్నాడు ఎందుకు?

ఉన్నవాడు ఉండకుండా సుయోధనుడు చేసే ప్రతి చెడ్డ పనికి వంత పాడుతుంటాడు. ఇంకా ప్రోత్సహిస్తుంటాడు. కారణం. ఇంతవరకు జరిగిన కథను బట్టి మనం ఇలా ఊహించవచ్చు.

శకుని ఒక గొప్ప దేశభక్తుడు. ఆనాటి రాజకీయ పరిస్థితులు ఎలా ఉన్నాయి అంటే, యావత్తు భారత దేశాన్ని కురు వంశము పాలిస్తోంది. అనువంశికంగా, రాజ్యం కుటుంబంలో జ్యేష్ఠునికి చెందుతుంది. ఆ ప్రకారంగానే గుడ్డివాడు అయినా ధృతరాష్ట్రుడు రాజయ్యాడు. అతని ప్రతినిధిగా అతని తమ్ముడు పాండురాజు రాజ్యాన్ని విస్తరించాడు. తర్వాత కారణాంతరాలవల్ల పాండురాజు వనాలకు పోయాడు. అక్కడే అతనికి 5గురు పిల్లలు(పాండవులు) పుట్టారు. పాండురాజు మరణానంతరం పాండవులు తల్లి తో సహా హస్తినకు వచ్చారు. వా రసత్వ పోరు ఆరంభం అయింది. చిట్టచివరకు భాగం పంచాడు పెదనాన్న. ఎందుకూ పనికిరాని ఖాండవప్రస్థాన్ని ఇచ్చి ఏలుకోమన్నాడు. సరే అన్నారు పాండవులు. కృష్ణుని సాయంతో ఖాండవ ప్రస్థాన్ని ఇంద్రప్రస్థంగా మార్చుకున్నారు. రాజసూయం చేసారు. అటు కాశ్మీరం నుండి, ఇటు కన్యాకుమారి వరకు అటు గుజరాత్ నుండి ఇటు అస్సాం వరకు జయించారు. ఒకే తాటిమీదికి తెచ్చారు. ఇది చూచి కన్నుకుట్టింది సుయోధనునికి. రాజ్యం అపహరించాలని అనుకున్నాడు. శకుని తో సంప్రతించాడు. అప్పుడు శకుని ఇలా ఆలోచించి ఉంటాడు.

అటు ధర్మరాజు స్థాపించిన రాజ్యం, ఇటు సుయోధనుని రాజ్యం కలిపితే, యావత్తు భరతఖండం కురువంశం అధీనంలో ఉంది. దీనికి సమర్థుడైన చక్రవర్తి ఎవరు? ఉండేది ఇద్దరు.

ఒకడు దుర్యోధనుడు. అతను దుష్టుడు, దుర్మార్గుడు. నిరంకుశుడు. ప్రజాకంటకుడు. విషయలోలుడు. దురభిమాని. చక్రవర్తి కాదగ్గ లక్షణాలు ఏకోశానా లేవు.

రెండు ధర్మరాజు. మంచి వా డు, యోగ్యుడు మహాసాత్త్వికుడు. రాజసం లేదు. అందుకే అజాతశత్రువు అయ్యాడు. ఏదో కొంత ధర్మశాస్త్రం చదువు కున్నాడు. కాని పరిపూర్ణత్వంలేదు. వంది మాగధులు చుట్టుచేరి అహో ధర్మాత్ముడు ఓహో ధర్మస్వరూపుడు అనగానే ఉబ్బిపోయి అంతా తనకు తెలుసు అనుకుంటున్నాడు.

ఏమి చేసినా బాగు పడని సుయోధనుని కన్నా, కొంచెం అనుభవంతో మంచి చక్రవర్తి కాదగ్గ లక్షణాలు ధర్మరాజుకే ఎక్కువ ఉన్నాయి. అందుకే ధర్మరాజును యావద్భారత దేశానికి చవర్తిని చెయ్య నిశ్చయించాడు. కాని, అంతకు ముందు రాజ్యం అంతా ఒకరి అధీనంలో ఉండాలి. అది ఎలాగా?

సుయోధనుడు బలవంతుడు. కర్ణుని అండదండలు ఉన్నాయి. నూర్గురు అన్నదమ్ములు. పైగా తండ్రి ఉన్నాడు. ఇంకా పైన భీష్ముడు. కాబట్టి, అతనిని పదవీ చ్యుతుడిని చెయ్యడం సామాన్యమయిన పనికాదు. కాబట్టి ధర్మరాజును జయించి అతని రాజ్యం లాక్కోడం మంచిది అని నిర్ధారణకు వచ్చాడు. నెగటివు ఓటు సుయోధనుడికి, సింపతీ ఓటు ధర్మరాజుకు వచ్చేట్టు పాచికలు కదిపాడు.

దీనికి నాంది గా మయసభలో సుయోధనునికి జరిగిన అవమానం వరంగా పరిణమించింది. దానిని తనకు అనువుగా మలుచుకున్నాడు శకుని. సుయోధనునిలో అభిమానాన్ని, అహం భావన్ని రెచ్చగొట్టాడు. పాండవుల సంపదనంతా ఒక్క నెత్తురు బొట్టు కిందపడకుండా కొల్లగొడతాను అని నమ్మబలికాడు. క్షాత్రంతో జయించాలి అన్న కర్ణుని నోరు నొక్కేసాడు. ధర్మరాజుకు ఉన్న ద్యూతవ్యసనం

పసికట్టాడు. జూదానికి విదురునితోనే ఆహ్వానం పంపేట్టు పరిస్థితులు కల్పించాడు. జూదానికి వచ్చిన ధర్మరాజు కొంచెం జంకు తుంటే భయపడితే వద్దులే అని ధర్మరాజులోని అహాన్ని రెచ్చగొట్టాడు. జూదానికి పురికొల్పాడు.

ఇంక జూదంలో గెలుపు ఓటములు తద్దం కదా. తమ్ములతో సహా అన్ని ఓడిపోయాడు ధర్మరాజు. కడకు తనను తాను ఒడ్డుకున్నాడు. ఓడిపోయాడు. అప్పటిదాకా మాట్లాడలేదు శకుని. తనను తాను ఒడ్డి ఓడిపోయాక, అప్పుడు అన్నాడు

నిట్లైతే నిన్నొడ్డి తభిష! నీకు నొండు ధనము గలదు మఱచితెట్లు? కమలాక్షి పాంచాల కన్య నీకు ధనము గాదె?

ఏమయ్యా మరచిపోయావు. నీకు ఇంకో ధనం ఉంది కదా! అన్నాడు.

అంటే స్త్రీ ధనమా? ధనము అయితే అది మా ఐదుగురికి చెందిన ధనము? నాదికాదు అని ధర్మరాజు అనవచ్చుకదా! కాని అనలేదు. ద్యూతవ్యసనం అతని విజ్ఞతను మంటకలిపింది. మరుక్షణంలో తమ ఐదుగురి భార్య ద్రౌపదిని జూదంలో పణంగా పెట్టాడు ధర్మరాజు. ఓడిపోయాడు.

కాని కథ అడ్డతిరిగింది. గాంధారి జోక్యంతో పోగొట్టుకున్నదంతా తిరిగి పొందారు పాండవులు. మరల కథ మొదటికి చేరుకుంది.

ఈసారి న్యాయశాస్త్రాన్ని ఆశ్రయించాడు శకుని. ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న Indian Limitation Act ప్రకారం, ఎవరి ఆస్తి అన్నా 12 ఏండ్లు, దాని స్వంతదారుకు తెలిసి, పరాయి వ్యక్తుల అధీనంలో ఉంటే, అది ఆ పరాయి వ్యక్తులకు చెందుతుంది. దీనినే “adverse possession” అంటారు. ఇది త్రేతాయుగంలో 14 ఏళ్లు ఉంటే ద్వాపరంలో 12 ఏళ్లు అయినట్టుంది. కలియుగంలో కూడా అదే 12 ఏళ్లు అమలులో ఉంది.

రెండవసారి మరల జూదానికి ఆహ్వానం పంపేట్టు చేశాడు. ఈసారి పాండవులు అడ్డు చెప్పలేదు. దానికి కారణం ఉంది. కాంతా దయా లబ్ధ రాజ్యం అనుభవించడం ఎవరికీ ఇష్టం లేదు. ముఖ్యంగా వీరులైన భీమార్జునులకు. పైగా ఇంతకంటే ఏంజరుగుతుందిలే! అని అనుకొని ఉంటారు. అందుకే పిలవగానే వచ్చారు.

ఈసారి వినూత్నం పందెం పెట్టాడు శకుని. ఓడిన వ్యక్తి, రాజ్యాన్ని విడిచి సమస్త భోగాలను విడిచి 12 ఏళ్లు అరణ్యవాసం చెయ్యాలి. తర్వాత ఒక ఏడు జనపదాల్లో ఉంటూ అజ్ఞాతంలో గడపాలి. అంటే పదమూడేళ్లు ఉన్నారో చచ్చారో అని తెలియకుండా గడపాలన్నమాట. గెలిచిన వాడికి వ్యక్తికి రాజ్యం లభిస్తుంది. ఇది శకుని రాజకీయ వ్యూహం.

ఇది జూదం పేరిట శకుని సుయోధనునికి లిఖించిన మరణ శాసనం అనక తప్పదు. ఎలా అంటే----

జూదంలో ధర్మరాజు ఓడిపోతాడు. అరణ్యాలకు పోతాడు. ఒక

వేళ పాండవులు అరణ్య అష్టాత వా సములు నెరవేర్చి తిరిగి వచ్చినా ఆనాటి ధర్మం ప్రకారం రాజ్యమీద హక్కును కోల్పోయారు. రాజ్యం వీరభోజ్యం అన్న నానుడి ప్రకారం యుద్ధం శరణ్యం. అప్పటికే అటు సుయోధనుని నిరంకుశత్వం, అతడు పాండవులకు చేసిన మోసం, ఇటు పాండవుల మంచితనం, పాండవులు పడ్డ అష్ట కష్టాలు సామంతరాజులకు విచితమవుతాయి.ఇదీ శకుని తంత్రం.

ఇంద జాదం అనంతర పరిణామం ఏమంటే

అమాయకులయిన పాండవులను సర్వం అపహరించి అడవు లకు పంపాడు అన్న అపకీర్తిని సుయోధనునికి కట్టబెట్టాడు. సుయో ధనుని రెచ్చగొట్టి ఘోషయాత్ర జరిపించాడు. పాండవులను అడవులలో కూడా ప్రశాంతంగా బతకనివ్వడంలేదు అన్న అపఖ్యాతిని సుయోధనుని ఖాతాలో జమచేయించాడు. అటు పాండవులకు సింపతీ ఓటు, సుయోధనునికి నెగటివు ఓటు ఖాయం చేశాడు.

ధర్మరాజుతనలో ఉన్న లోపం గ్రహించాడు. అరణ్యం లో ఉన్న మహా మునుల సాంగత్యంలో ఎన్నో ధర్మసూక్ష్మాలు గ్రహించాడు. సంయమనాన్ని జితేంద్రియత్వాన్ని అలవర్చుకున్నాడు.

అర్జునుని తండ్రి ఇంద్రుడుకూడా తనవంతు పాత్ర పోషించాడు. అర్జునుని తనతో ఇంద్రులోకానికి తీసుకెళ్లి అర్థసింహాసనం మీద కూర్చోబెట్టి అర్జునుని పక్షం నేను ఉన్నాను జాగ్రత్త అని సామంత రాజులకు సంకేతం పంపాడు.

అటు శ్రీకృష్ణుడు కూడా యాదవ రాజులను కూడ గట్టి పాండవులకు అనుకూలంగా మలిచాడు. రాయబార నాటకం నడిపించాడు. కనీసం ఐదు ఊళ్లుకూడా ఇవ్వడానికి ఒప్పుకోని దుర్తార్కుడిగా సుయోధనుని నిరూపించాడు. యుద్ధం ఖాయం చేశాడు.

శకుని, ఇంక తన పని అయిపోయిందని, ఆఖరున యుద్ధంలో నాయకత్వం వహించి నిర్మాణం పొందాడు.

నాటినుండి నేటిదాకా స్వతంత్ర భారత దేశం ఏకఖండంగా ఉండాలి అని కోరుకొనే మహాను భావులకు ఆద్యుడు శకుని అని నా భావన.